

REFERAT Økonomiudvalget d. 19-08-2026

Mødedato Onsdag d. 19. august 2026 kl. 09:00

Mødested Lokale 110, Tønder Rådhus

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering - 19. august 2026.....	4
Forslag til politisk mødekalender 2027.....	5
Revisionsberetning nr. 34 Revisionens formål, omfang og rapportering og revisionsberetning 35 ve	6
Budget 2027 - Økonomiudvalgets område.....	8
Budget 2027 - Status efter Økonomiaftalen og Minibudgetseminar.....	10
Tillægsbevilling til midtvejsregulering 2026.....	14
Brand og Redning Sønderjylland - Budget 2027.....	16
Godkendelse af regnskab 2025 for Tønder Kommunes Jordkøbsnævn.....	17
Tønder Kommunes Jordkøbsnævn budget 2027.....	18
Masker i Marsken - ansøgning om tilskud 2027 - 2029.....	19
Godkendelse af Fælles om Fremtiden - Udviklingsstrategi 2026-2029.....	20
Bosætningsindsatser og opdatering af bosætningsstrategi 2021-2025.....	22
Anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til faglokaler på folkeskolerne.....	25
Genbehandling af forslag til Lokalplan 168-510 og kommuneplantillæg 134-510, Skærbæk Ferieby	27
Endelig godkendelse af miljøkonsekvensrapport for Vindmøllepark Emmerlev Repowering.....	29
Tønnisgård, endelig vedtagelse Lokalplan nr. 209-740 og Kommuneplantillæg nr. 171-740.....	32
Vedtagelse af miljøkonsekvensrapport og § 25 tilladelse til cykelsti i Visby.....	34
Anlægsbevilling og frigivelse af midler samt disponering af anlægsmidler til legeplads.....	36
Frigivelse af anlægsmidler til trafiksikkerhedsprojekter 2026.....	39
Ansøgning om støtte.....	41
Lukket.....	42
Lukket.....	42
Lukket.....	42
Lukket.....	42
Lukket.....	42
Underskriftsark.....	42

Godkendelse af dagsorden

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsordenen til dagens møde.

INDSTILLING

BORGMESTEREN INDSTILLER,

at dagsordenen godkendes.

BESLUTNING

Indstillingen godkendt.

Orientering - 19. august 2026

Sagsfremstilling

Orientering fra Borgmesteren.

INDSTILLING

BORGMESTEREN INDSTILLER,

at orienteringen tages til efterretning.

BESLUTNING

- Møde med Beredskabsminister omkring rejefiskeri
- Uddannelse Tønder startet op
- Faustball EM i Tønder
- KL Borgmestermøde
- Rammebetingelser fortsat landbrugsdrift
- Tønder Hallerne

Forslag til politisk mødekalender 2027

Beslutningstema

Udvalget træffer beslutning om forslag til politisk mødekalender 2027 for eget område. Herefter sendes den samlede mødekalender til endelig godkendelse i Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Jf. Styrelsesloven skal Kommunalbestyrelsen beslutte hvornår og hvor ordinære møder skal afholdes. Mødeplanen med tid og sted for møderne skal offentliggøres i begyndelsen af hvert regnskabsår.

Administrationen har udarbejdet forslag til en politisk mødekalender, som omfatter de stående udvalg, Økonomiudvalget, Kommunalbestyrelsen samt Fritidsforum, Handicaprådet og 60+ Seniorrådet.

Lovgrundlag

Styrelsesloven.

INDSTILLING **DIREKTIONEN INDSTILLER,**

at forslag til politisk mødekalender 2027 for udvalgets område godkendes.

BESLUTNING

Indstillingen godkendt.

Revisionsberetning nr. 34 Revisionens formål, omfang og rapportering og revisionsberetning 35 vedrørende årsregnskabet 2025

Beslutningstema

Tønder Kommunes regnskab for 2025 og BDO's revisionsberetning skal godkendes.

Historik

Kommunalbestyrelsen overgav på sit møde i marts 2026 kommunens årsregnskab for 2025 til revision.

Sagsfremstilling

Kommunens revisor - BDO - har afsluttet revisionen af kommunens årsregnskab for 2025 og fremsendt revisionsberetning nr. 34 og 35 vedrørende årsregnskabet 2025.

Revisionsberetning nr. 34 om revisionens formål, omfang og rapportering er udarbejdet, da der er tiltrådt en ny kommunalbestyrelse fra 2026. Beretningen indeholder beskrivelse af fordelingen af opgaver og ansvar mellem Kommunalbestyrelse (kommunens ledelse) og revisor. Formålet med beretningen er at orientere om og præcisere samarbejdet mellem kommune og revisor. Beretningen indeholder således ikke revisionsbemærkninger, som kræver politisk afgørelse.

Revisionsberetning nr. 35 vedrørende årsregnskabet 2025 indeholder revisors beskrivelse af den udførte revision og konklusioner herpå. Beretningen indeholder ikke revisionsbemærkninger for 2025, som kræver politisk afgørelse og kommunens årsregnskab for 2025 er påført en revisionspåtegning uden forbehold.

Revisionsberetningen indeholder en gentaget bemærkning fra regnskab 2024, som forvaltningen ved en fejl ikke fik fremhævet til besvarelse ved Kommunalbestyrelsens behandling af regnskabet for 2024. Bemærkningen vedrører afstemning af to it-systemer.

Forvaltningen har udarbejdet oplæg til besvarelse af forholdet og da revisionen af regnskab for 2025 ikke har givet anledning til bemærkninger vurderes bemærkningen for afsluttet med denne besvarelse.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at revisionsberetning nr. 34 og 35 sammen med besvarelse af revisionsbemærkning og kommunens årsregnskab for 2025 godkendes, og
at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

BESLUTNING

Indstillingen anbefales.

Budget 2027 - Økonomiudvalgets område

Beslutningstema

Orientering om eventuel konsekvenser som følge af ændringer i Lov- og cirkulæreprogrammet.

Sagsfremstilling

Ifølge Økonomiudvalgets møde den 6. august er de tidligere udmeldinger for rammer mv. fastholdt og det administrative budgetoplæg blev vedtaget som grundlag for det videre budgetarbejde for budget 2027.

Lov- og cirkulæreprogrammet

Konsekvenser af Lov- og cirkulæreprogrammet udgør, -3.693 mio. kr. i 2027, ca. -4.720 mio. kr. i overslagsårene 2028-2030.

Emnerne er:

- Initiativer fra Aftale om bedre psykiatri 2023
- Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om sygedagpenge, lov om social pension og forskellige andre love 1)
- Lov nr. 742 af 20/06/2025 om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om vandforsyning, lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. og vand sektorloven (Spildevandsforsyningsselskabernes håndtering af terrænnært grundvand ved grundvandssænkende foranstaltninger)
- Bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.
- Forordningen om gigabitinfrastruktur (GIA) samt lov om fysisk infrastruktur til elektroniske kommunikationsnet
- Genbesøg af vandområdeplanerne for planperiode 2021 - 2027
- Initiativer fra Aftale om en samlet 10-årsplan for psykiatrien 2025

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at udvalget tager de økonomiske konsekvenser af Lov- og cirkulæreprogrammet til efterretning, og
at indstillingen videresendes til budgetseminaret.

BESLUTNING

Indstillingen godkendt.

Budget 2027 - Status efter Økonomiaftalen og Minibudgetseminar

Beslutningstema

Indstilling om det videre budgetarbejde for budget 2027 med baggrund i Økonomiaftalen for 2027 og det afholdte minibudgetseminar.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget vedtog i marts måned tidsplan og proces for budgetlægningen 2027-2030.

Budgetprocessen tager afsæt i den økonomiske politik for 2023-2026 samt budgetforliget som en samlet Kommunalbestyrelse aftalte i forbindelse med budgetvedtagelsen for 2026.

Drift:

Der er foretaget følgende basisændringer til drift:

- På baggrund af senest opdateret befolkningsprognose er der foretaget en genberegning af demografiske reguleringer, som er indarbejdet i budgetforslaget.
- På serviceudgifterne er reduktionspuljen på 14 mio. kr. årligt udmøntet som en teknisk rammereduktion gennem en reduceret pris- og lønfremskrivning fra 2026 til 2027. Det vil sige, at alle budgettal på drift, serviceudgifter er nedskrevet med en procentdel svarende til ca. 0,6 %.
- Fagudvalgene har på møderne i maj/juni måned drøftet indholdet i udvalgenes egne budgetområder, herunder eventuelle behov for budgettilpasninger for at opnå balance i budgettet og/eller ønsker til nye tiltag som kan finansieres indenfor udvalgets eget budgetområde.

Resultat af det foreløbige arbejde blev præsenteret på minibudgetseminaret i juni måned.

På minibudgetseminaret blev der endvidere givet en orientering om

- Økonomiaftalens indhold og de foreløbige økonomiske konsekvenser for Tønder Kommune i 2027
- Status på analysearbejde til øget råderum
- Nye emner som er oversendt til budgetbehandling, opgjort i juni 26
- Særlige opmærksomhedspunkter; Pleje og Omsorg/Sundhedsområdet; Det specialiserede socialområde; Ejendomsservice, Arbejdsskadeområdet,
- Status på reformimplementering; Sundhedsreform, Beskæftigelsesreform
- Status på nye initiativer, jf. budgetforlig 2025 og 2026; Fremtidens skole og dagtilbud, Masterplan Tøndehallerne
- Øvrige emner; Udviklingsplan Lakolk, Likviditet/gældsafvikling, Industriparker, Boligudviklingsstrategi

Anlæg:

Forslag til basisanlæg til placering i årene 2027-2030 er drøftet i fagudvalgene i juni. Derudover har fagudvalgene drøftet og kvalificeret udgiftsfordelingen af de øvrige anlægsprojekter, som er opført i investeringsoversigt.

De samlede ønsker til ændringer af eksisterende anlæg og nye anlæg og nye anlægsønsker som er

modtaget fra eksterne er efter fagudvalgsmøderne i juni måned foreløbig opgjort til ca. 17 mio. kr.

Budgetforslag 2027-2030:

Efter minibudgetseminaret har Tønder Kommune modtaget de konkrete konsekvenser af Økonomiaftalen i 2027, samt nye skøn i overslagsårene 2028-2030 (KL har i juli måned opdateret deres skatte- og tilskudsmodel med overslagsårene).

Oversigten nedenfor viser de konkrete konsekvenser i budget 2027 og overslagsår 2028 - 2030

	Budget 2027	overslagsår		
		2028	2029	2030
A. Driftsvirksomhed				
Indtægter (Årets priser i mio. kr.)				
Skatter	-2.030,7	-1.935,8	-2.083,1	-2.135,8
Generelle tilskud m.v.	-1.043,8	-1.155,3	-1.070,6	-1.096,7
Indtægter i alt	-3.074,6	-3.091,1	-3.153,7	-3.232,4
Driftsudgifter (2027-prisniveau i mio. kr.)				
Servicerammen	2.257,1	2.234,5	2.223,1	2.211,6
Uden for servicerammen	-42,0	-42,0	-42,0	-42,0
Indkomstoverførsler	766,6	759,2	753,4	758,0
DRIFTSVIRKSOMHED - I ALT	2.981,7	2.951,7	2.934,6	2.927,6
<i>Pris og lønstigninger (drift)</i>		74,9	156,1	239,5
Renter m.v.	-4,8	-3,9	-3,5	-3,5
Renteudgifter	7,3	7,3	7,3	7,3
Renteindtægter	-12,1	-11,2	-10,8	-10,8
RESULTAT AF ORDINÆR DRIFT	-97,7	-68,3	-66,5	-68,8
ANLÆGSUDGIFTER - I ALT	122,4	121,4	103,5	78,6
<i>Pris og lønstigninger (anlæg)</i>		1,1	2,2	2,9
RESULTAT AF SKATTEFINANSIERET OMRÅDE	24,7	54,2	39,1	12,7
B. Det brugerfinansierede område				
Affaldshåndtering	0,0	0,0	0,0	0,0
RESULTAT AF BRUGERFINANSIERET OMRÅDE	0,0	0,0	0,0	0,0
Optagne lån (langfristet gæld)	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Afdrag på lån (langfristet gæld)	30,9	32,0	33,1	33,1
Afdrag på lån (langfristet gæld) - Ældreboliger	8,6	8,7	8,7	8,7
I alt	15,9	17,0	18,0	17,8
ÆNDRING AF LIKVIDE AKTIVER	40,6	71,2	57,1	30,5
LIKVIDE AKTIVER: Forventet ultimo 2026 = 473,2 mio. kr.				
Forventet gns. Kassebeholdning	432,6	361,3	304,2	273,7

Forslaget indeholder følgende elementer:

Indtægtssiden:

I budgetforslaget er indregnet konsekvenser af økonomiaftalen og statsgaranteret udskrivningsgrundlag.

Der er ikke indregnet et forventet tilskud efter §16 til særligt vanskeligt stillede kommuner. Tilskuddet skal som hidtil søges hvert år og det forventes at ministeriet giver svar på vores ansøgninger i løbet af august måned.

I 2027-2030 er der indregnet konsekvenser af sundhedsreformen, herunder opgaveflytning, afskaffelse af KMF og overgangsordningen på sundhedsområdet. Der knytter sig dog fortsat usikkerhed til beregningsgrundlaget, da de endelige kommunespecifikke tilskud og bidrag til overgangsordningen først forventes udmeldt af Økonomi- og Indenrigsministeriet i efteråret.

Serviceudgifter:

Aftalen mellem KL og regeringen omkring niveau for service- og anlægsramme forventes overholdt. Det vejledende sigtepunkt på servicerrammen er foreløbig opgjort 2.262 mio. kr., og den befolkningskorrigerede ramme er beregnet til 2.253 mio. kr. (jf. kommunens økonomiske politik)

Serviceudgifter indeholder følgende forudsætninger:

- Serviceudgifterne indeholder et løft af servicerrammen på 18,8 mio. kr.
- Konsekvenser af Sundhedsreformen og opgaveflyt er indarbejdet med 29,4 mio. kr. Det skal nævnes at beregningen fortsat er behæftet med en vis usikkerhed og først gøres endeligt op til efteråret.
- Konsekvens af lov- og cirkulærepakke er indarbejdet.
- Der er reserveret puljer til senere udmøntning; pulje til lokal løndannelse på 3,3 mio. kr. årligt og pulje til skævdelt lønfremskrivning på 3,0 mio. kr. i 2027 stigende til 4,1 mio. kr. i efterfølgende år.
- Der er indregnet 14 mio. kr. i reduktion af servicerrammen i 2027, som er udmøntet via en teknisk rammereduktion/generel nedjustering af pris- og lønfremskrivning.
- I overslagsårene er der indarbejdet en årlig reduktion på 14 mio. kr., svarende til ca. 0,6 %.
- Serviceudgifterne er således tilpasset ændringen i folketal som forudsat i den økonomiske politik.
- Genberegning af demografiregulering i 2027 samt overslagsårene 2028-2030 er indarbejdet.

Udenfor servicerrammen:

- Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsydelser, som oprindeligt var budgetlagt med 199,9 mio. kr. bortfalder som konsekvens af sundhedsreformen.

Indkomstoverførsler:

Indkomstoverførsler er budgetlagt med 766,6 mio. i 2027. Budgettet er fastlagt på grundlag af KL's tabeltal fratrukket en befolkningskorrektur for fald i antallet af 17-64 årig på alle områder samt korrektur for egne lokale skøn efter konkret vurdering.

Anlæg:

Der er afsat et anlægsbudget indenfor en samlet ramme på ca. 425,9 mio. kr. i perioden 2027-2030, svarende til gns.106,5 mio. kr. årligt.

Lån, renter og afdrag:

Budgetforslaget er baseret på nuværende låneportefølje og likviditet. Hovedparten af gældsposterne er fastforrentede lån og således ikke særligt rentefølsomme.

Øvrige finansforskydninger:

Øvrige finansforskydninger omfatter mellemværende med kirkerne. Derudover er der garantipuljer vedrørende institutioners overførsler fra regnskabsår til efterfølgende budgetår på ca. 18,7 mio. kr.

kassebeholdningen i budgetforslaget er uændret i forhold til rammeudmeldingen.

Administrativt er der efter sædvanlig praksis søgt om tilskud til særligt vanskeligt stillede kommuner samt låne adgang fra de afsatte lånepuljer. Forventningen er at modtage besked på ansøgninger i løbet af august måned.

Direktionen indstiller,

at forudsætninger på indtægtssiden fastholdes til statsgaranti og uændret skatteprocent
at administrative basisændringer og tekniske korrektioner godkendes,
at fagudvalgene orienteres om lov- og cirkulæreprogrammets indhold og konsekvenser, og
at Økonomiudvalget drøfter budgetforslaget for 2027 og godkender, at forvaltningen tilrettelægger det videre arbejde frem mod budgetseminaret med afsæt i de emner, der blev drøftet på minibudgetseminaret i juni måned, samt de økonomiske konsekvenser af Økonomiaftalen.

Beslutning fra Økonomiudvalgets møde den 6. august 2026

Indstillingen godkendt.

Det administrative budgetoplæg blev vedtaget som grundlag for det videre budgetarbejde

Sagen genoptages:

Det administrative budgetoplæg er blevet yderligere kvalificeret, som vil blive præsenteret på Økonomiudvalgets møde.

Endvidere vil det overordnede program for afvikling af budgetseminaret, den 2. og 3. september 2026 blive præsenteret.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at Økonomiudvalget orienteres om det ændrede budgetforslag 2027 - 2030.

BESLUTNING

Indstillingen godkendt.

Tillægsbevilling til midtvejsregulering 2026

Beslutningstema

Tillægsbevilling til udmøntning af midtvejsreguleringen 2026

Sagsfremstilling

Regeringen og KL har i forbindelse med økonomiaftalen for 2027 udmeldt en midtvejsregulering af bloktilskuddet for 2026. Reguleringen vedr. ændrede pris- og lønskøn, nyt skøn for overførselsudgifter, reguleringer vedr. lov- og cirkulære program samt udmøntning af finansiering vedr. fordrevne fra Ukraine.

Derudover er der foretaget en regulering vedr. medfinansiering af det skrå skatteloft samt medfinansiering vedr. særlig høj udvikling i ledigheden.

Udmøntningen sker som en teknisk korrektion på henholdsvis finansieringssiden (indtægt) og en fordeling i forvaltningernes budgetter.

Tønder Kommune modtager i alt 17,808 mio. kr., som er sammensat således:

Midtvejsregulering 2026		
Det skrå skatteloft		-0,816
Særlig høj udvikling i ledigheden		-0,600
Midtvejsregulering tilskud og udligning, som fordeler sig således:		19,224
Ukraine	6,003	
Pris- og lønskøn	11,771	
Lov og cirkulære - meropgaver	1,873	
Lov og cirkulære, andre reguleringer	3,631	
Indkomstoverførsler	-4,054	
Indtægt i alt		17,808

Heraf fordeles 17,721 mio. kr. til udvalgenes budgetter og det resterende beløb på 87.000 kr. tilføres kassebeholdningen.

Serviceudgifter	
Udvalgenes budgettrammer opskrives som følges af ændret pris- og lønskøn fra 2025 - 2026	-11,771
Udvalgenes budgettrammer opskrives som følges af meropgaver og andre reguleringer jf. lov- og cirkulærepragrammet	-5,504

I trepartsaftalen om løn og arbejdsvilkår er der afsat en pulje på 682 mio. kr. (26 pl) som skal anvendes til lokal løndannelse og til centrale forbedringer for grupper, hvor der forventes fremtidige rekrutteringsudfordringer - særligt social og sundhedspersonale. Tønder Kommunes andel er opgjort til 4,5 mio. kr. Det kan oplyses, at Tønder Kommune ikke forlods har reserveret midler til formålet i forbindelse med budgetlægningen 2026.	-4,500
Overførselsudgifter	
Udvalgenes politikområder for indkomstoverførsler nedskrives med midtvejsreguleringen 4,054 mio. kr.	4,054
Udgifter i alt	-17,721
Netto kan der tilføres kassebeholdningen	0,087

INDSTILLING

STABSCHEFEN FOR ØKONOMI, LØN & IT INDSTILLER,

at udmøntningen sker som en teknisk korrektion på henholdsvis finansieringssiden(indtægt) og en fordeling i forvaltningernes budgetter som angivet ovenfor, og at det resterende beløb på 87.000 kr. tilføres kassebeholdningen

BESLUTNING

Indstillingen godkendt.

Lov- og cirkulæreprogrammet for 2026 indeholder 270 mio. kr., som regeringen har afsat til en akutpakke til beredskabsområdet i 2026, hvori der afsættes midler til ekstra kommunale beredskabsindsatser i 2026. Tønder Kommunes andel udgør 1,621 mio. kr.

Haderslev, Aabenraa og Tønder kommuner har aftalt, at de tre kommuners andele heraf forholdsmæssigt svarende til 200 mio. kr. tilføres Brand & Redning Sønderjylland som et ekstraordinært anlægstilskud i 2026.

Det ekstraordinære tilskud til Brand & Redning Sønderjylland udgør herefter ca. 5 mio. kr. i alt.

Midlerne anvendes til indkøb af materiel og kapaciteter til det kommunale beredskab i lyset af det skærpede risiko- og trusselsbillede.

Brand og Redning Sønderjylland - Budget 2027

Beslutningstema

Orientering om budget 2027 - 2030 for Brand og Redning Sønderjylland.

Sagsfremstilling

Beredskabskommissionen har på sit møde den 22. juni 2026 godkendt budgettet for 2027-2030.

Ifølge vedtægterne har Beredskabskommissionen kompetence til at vedtage budgettet, hvorfor Tønder Kommunes andel af drifts- og anlægsbidrag alene fremlægges som en orienteringssag.

Det fremsendte budget viser et samlet driftsbudget på i alt 42,206 mio. kr. og et samlet anlægsbudget på 4,218 mio. kr. Budgettet er fremskrevet med KL's pris- og lønfremskrivning.

Udgifterne finansieres af et drifts- og anlægsbidrag fra de 3 ejerkommuner Aabenraa, Haderslev og Tønder. I følge vedtægterne hæfter kommunerne for eventuelle merforbrug for Brand og Redning Sønderjylland.

Tønder Kommunes driftsbidrag i 2027 udgør i alt 10,404 mio. kr., og anlægsbidrag udgør i alt 1,040 mio. kr.

INDSTILLING

STABSCHEF FOR ØKONOMI, LØN OG IT INDSTILLER,

at drifts- og anlægsbudgettet for Brand og Redning Sønderjylland tages til efterretning.

BESLUTNING

Orienteringen taget til efterretning.

Godkendelse af regnskab 2025 for Tønder Kommunes Jordkøbsnævn

Beslutningstema

Godkendelse af revisionsprotokol og årsregnskab 2025 for Tønder Kommunes Jordkøbsnævn

Sagsfremstilling

Tønder Kommunes Jordkøbsnævn har på møde den 4. august 2026 godkendt regnskab og revisionsprotokol for 2025.

Jordkøbsnævnet oversender regnskab og revisionsprotokol for 2025 til politisk behandling med anbefaling om godkendelse.

INDSTILLING

STABSCHEF FOR ØKONOMI, LØN OG IT INDSTILLER,

at revisionsprotokol og årsregnskab for 2025 for Tønder Kommunes Jordkøbsnævn godkendes, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

BESLUTNING

Indstillingen anbefales.

Tønder Kommunes Jordkøbsnævn budget 2027

Beslutningstema

Godkendelse af budget 2027 for Tønder Kommunes Jordkøbsnævn.

Sagsfremstilling

Tønder Kommunes Jordkøbsnævn har på møde den 4. august 2026 godkendt budget for 2027.

Jordkøbsnævnet oversender budget for 2027 til politisk behandling med anbefaling om godkendelse.

ØKONOMI

Der budgetteres i 2027 med et overskud på 204.859 kr.

INDSTILLING

STABSCHEFEN FOR ØKONOMI, LØN OG IT INDSTILLER,

at budget 2027 for Tønder Kommunes Jordkøbsnævn godkendes, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

BESLUTNING

Indstillingen anbefales.

Masker i Marsken - ansøgning om tilskud 2027 - 2029

Beslutningstema

Der skal tages stilling til ansøgning om årlig støtte i 3 år til Masker i Marsken.

Historik

Masker i Marsken har i perioden 2024 - 2026 modtaget 200.000 kr. årligt i tilskud

Sagsfremstilling

Masker i Marsken har indsendt ansøgning om driftsstøtte i perioden 2027 - 2029.

Visionen for Masker i Marsken er "At være et levende kulturelt fyrtårn i Danmark, hvor fællesskab, kreativitet og livsglæde samler mennesker – lokalt, nationalt og internationalt."

Ifølge ansøgningen skal en eventuel kommende driftsbevilling bruges til at bringe festivalen videre. så den bliver til en helårsbåret kulturplatform.

Driftsbudgetter for perioden 2027 - 2029 fremgår af bilag i ansøgningen, hvor der også fremgår motivation for ansøgningen.

ØKONOMI

Der søges om driftsstøtte på 325.000 kr. i 2027 og 2028 samt 400.000 kr. i 2029.

INDSTILLING

KOMMUNALDIREKTØREN INDSTILLER,

at ansøgningen oversendes til budgetforhandlingerne.

BESLUTNING

Ansøgningen oversendes til budgetforhandlingen.

Godkendelse af Fælles om Fremtiden - Udviklingsstrategi 2026-2029

Beslutningstema

I denne sag besluttet, om udkast til Fælles om Fremtiden - Udviklingsstrategi 2026-2029 kan godkendes.

Efter godkendelse i Kommunalbestyrelsen vil der i alle stående udvalg og Økonomiudvalget blive arbejdet med udvalgsstrategier for de respektive områder. Udvalgsstrategierne skal støtte op om implementeringen af Fælles om Fremtiden - Udviklingsstrategi 2026-2029.

Sagsfremstilling

Efter Kommunalbestyrelsens tiltrædelse ved årets begyndelse blev der igangsat en proces for udarbejdelse af ny visions- og strategiplan og en kommuneplanstrategi. Processen omfattede fokusgruppeinterview med de politiske grupper i februar-marts, hvorfra input indgik i visions- og strategiseminar den 19.-20. marts.

Med udgangspunkt i kommunens stedbundne kvaliteter blev der på seminaret arbejdet med fire temaer som strategiske fokuspunkter:

- Rammer for vækst
- Kernevelfærd
- Natur og Klima
- Fællesskaber

Derudover var borgerinvolvering et tema med fokus på, hvordan borgere kan involveres i beslutningsprocesser, så det bliver nemmere at skabe medejerskab fra borgerne.

"Fælles om Fremtiden - Udviklingsstrategi 2026-2029" sætter mål og retning for kommunens fremtidige udvikling og de beslutninger, der træffes både i det løbende arbejde og f.eks. i forbindelse med budgetlægningen. Ligeledes er udviklingsstrategien retningsgivende for samarbejdet med aktører og samarbejdspartnere.

Udviklingsstrategien sætter rammerne for det, der går på tværs af de politiske udvalg. Derudover vil der blive arbejdet med udvalgsstrategier i de respektive fagudvalg, hvilket skal bidrage til udmøntning af udviklingsstrategien.

Samtidig fungerer udviklingsstrategien som den lovpligtige kommuneplanstrategi, der sætter rammerne for kommunens fysiske udvikling. Planstrategien udmøntes efterfølgende i den ligeledes lovpligtige Kommuneplan.

INDSTILLING
DIREKTIONEN INDSTILLER,

at udkast til Fælles om Fremtiden - Udviklingsstrategi 2026-2029 godkendes

at udkast til Fælles om Fremtiden – Udviklingsstrategi 2020-2025 godkendes,

at der på baggrund heraf udarbejdes udvalgsstrategier i de stående udvalg og Økonomiudvalget, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

BESLUTNING

Indstillingen anbefales, materialet tilrettes med de faldne bemærkninger.

Bosætningsindsatser og opdatering af bosætningsstrategi 2021-2025

Beslutningstema

I denne sag skal det besluttes, om der skal arbejdes videre med en række konkrete bosætningsindsatser, og om der skal foretages en opdatering af bosætningsstrategi 2021-2025 og om økonomi til realisering af et karrierekollegium skal oversendes til budgetforhandlinger 2027.

Historik

Kommunalbestyrelsen godkendte den 22. december 2021 Bosætningsstrategi 2021-2025. I forbindelse med Budgetaftale 2024 aftaltes "Bosætning" som et fokusområde.

Økonomiudvalget godkendte den 14. december 2024 foreslåede indsatser til opfølgning på bosætningsstrategien.

Den 19. marts 2026 blev Økonomiudvalget forelagt en status på igangværende og planlagte bosætningsindsatser i 2026.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har i løbet af 2026 arbejdet videre med de igangværende og allerede planlagte bosætningsindsatser. Der har i henhold til den løbende tilflytterservice været særligt fokus på at vejlede udenlandske tilflyttere om køb og tilflytning til fast ejendom. Yderligere har forvaltningen arbejdet intensivt med planlægningen af den kommende store Bo- og Jobmesse 18. september i Tønder.

Parallelt hermed har forvaltningen udpeget en række bosætningsindsatser, den ønsker at arbejde målrettet med i den kommende periode. Indsatserne spænder fra initiativer, der kan udmøntes inden for en relativ kort tidshorisont til større strategiske indsatser med en længere udmøntningshorisont, som f.eks. etablering af et Karrierekollegium/Bofællesskab.

Karrierekollegiekonceptet omhandler etablering af fleksibelt bofællesskab/startboliger for (unge) professionelle, der kombinerer fuldt møblerede værelser med socialt fællesskab. Konceptet skal hjælpe lokale virksomheder med at tiltrække arbejdskraft via en nem "flyttepakke" til pendlere eller nyansatte. Der lægges vægt på netværk, fælles køkken og koordinerede aktiviteter i moderne rammer med en maksimal lejeperiode på ét år.

Forvaltningen vurderer, at den seneste bosætningsstrategi, der løb fra 2021-2025 bør opdateres/revideres og tilføjes nye konkrete bosætningsindsatser, hvor også de politiske interesser bringes i spil igennem de kommende udvalgsstrategier, som udarbejdes efter godkendelse af periodens politiske udviklingsstrategi og kommuneplanstrategi "Fælles om Fremtiden".

Forvaltningen foreslår bl.a., at der i løbet af efteråret sættes fokus på følgende konkrete indsatser (se bilag for uddybning):

- Videreudvikling/effektivering af den strategiske bosætningsindsats (pilotprojekt) vedr.

etablering af et karrierekollegium i Tønder Midtby, anbefalet fra Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalget maj 2026

- Udarbejdelse af ny bosætningsanalyse bl.a. med udgangspunkt i udviklingen med markant faldende børnetal og stigning i opkøb af huse ved udlændige (tyske tilflyttere)
- Revitalisering af Job til to-ordningen, evt. i partnerskab med eksterne konsulenter/rekrutteringsfirma i samarbejde med nabokommuner.
- Strategisk deltagelse i internationale jobmesser for at kunne tiltrække attraktiv arbejdskraft til de lokale virksomheder
- Udvikling af et socialt og mere formaliseret aktivitetskoncept for dem, der er flyttet til større byer (København, Århus og Odense). Dette kan evt. ske i samarbejde med Tønder Festival, TMT og lignende aktører
- Udvikling af netværksbaserede bosætningsaktiviteter med lokale aktører og virksomheder
- Opdatering af velkomstmateriale til nye tilflyttere
- Udarbejdelse af specifikke bosætnings/tiltræknings materialer i forbindelse med arbejdet vedr. etablering af en større Industripark i Tønder Kommune.

Der lægges op til, at de foreslåede indsatser indarbejdes som nye konkrete projekter i en revideret udgave af bosætningsstrategien, som forslås revideret med politisk involvering frem mod udgangen af 2026.

Endvidere at den politiske involvering skal udmøntes i et målbart indsatskatalog og som understøttelse af den reviderede bosætningsstrategi samt kommende Udviklingsstrategi 2026-2029

ØKONOMI

Det vil kræve 2,5-3 mio. kr. at iværksætte et hurtigt etableret karrierekollegium i Tønder Midtby

Kommende indsatskatalog estimeres til en udgift på ca. 0.5 mio. kr. De umiddelbare indsatser og revideringen af nuværende Bosætningsstrategi kan gennemføres for den afsatte årlige drift, hvortil der ved yderligere strategiske indsatser som mere understøttelse til Job for 2 med eksterne parter kræver ekstra afsatte midler på i udgangspunktet på 250.000 årligt.

Lovgrundlag

Bosætningsstrategi 2021-2025

INDSTILLING

FAGCHEFEN FOR PLAN, KLIMA, BYUDVIKLING OG EJENDOMME INDSTILLER,

at forvaltningen arbejder videre med de konkrete foreslåede bosætningsindsatser,

at der skal foretages en opdatering af bosætningsstrategi 2021-2025 og,

at økonomien for etablering af et Karrierekollegium oversendes til budgetforhandlingerne for 2027.

BESLUTNING

Indstillingen godkendt. Udviklingen af området oversendes til budgetforhandlingen.

Anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til faglokaler på folkeskolerne

Beslutningstema

I denne sag træffes beslutning om anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb fra anlægspulje til faglokaler på folkeskolerne i Tønder Kommune.

Sagsfremstilling

Der er i budget 2026 og budget 2027 afsat 5.5 mio. kr. årligt til faglokaler på folkeskolerne, i alt 11 mio. kr.

Midlerne er tildelt via bloktilskud fra det nationale "Folkeskolens kvalitetsprogram", der bl.a. har fokus på at sikre bedre faglokaler.

Udmøntning sker i et tæt samarbejde mellem Team Ejendomme, folkeskolerne og forvaltningen ud fra et samlet blik på området, skolernes ønsker og ideer samt Team Ejendommens overordnede viden om bygningsmassen.

Der arbejdes med konkret udmøntning i 2026 og 2027 inden for den samlede ramme på 11 mio. kr.

Samlet set forventes alle midlerne anvendt.

I 2026 forventes følgende projekter realiseret;

- Skærbæk Distriktsskole – Ny keramikovn til billedkunst
- Digeskolen – Akustikforbedring, omklædning og madkundskab
- Toftlund Skole – Omklædningsrum

De nævnte projekter forventes gennemført i 2026 med anvendelse af 3.085 mio. kr. ud over de allerede anvendte midler fra puljen.

Der tages forbehold for endelige prisoverslag, prisfremskrivninger m.m.

ØKONOMI

Der er i 2026 p.t. anvendt 461.800 kr. fra puljen til etablering af faglokaler på Skærbæk Distriktsskole.

I resten af 2026 forventes det realistisk at projektere og anvende 3.085 mio. kr., hvorefter de resterende midler anvendes i 2027.

INDSTILLING

FAGCHEFEN FOR SKOLER OG DAGTILBUD INDSTILLER,

at der gives en anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til projektet på 3.085 mio. kr.,

at projektet finansieres af det afsatte rådighedsbeløb til faglokaler på skolerne, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Børn- og Skoleudvalg, den 11. august 2026, pkt. 3 :

Indstillingen anbefales.

BESLUTNING

Indstillingen anbefales.

Genbehandling af forslag til Lokalplan 168-510 og kommuneplantillæg 134-510, Skærbæk Ferieby, Skærbæk

Beslutningstema

Det skal besluttet, om forslag til lokalplan nr. 168-510 og kommuneplantillæg nr. 134-510, Skærbæk Ferieby, Skærbæk, skal sendes ud i fornyet høring.

Historik

Forslag til lokalplan nr. 168-510 og kommuneplantillæg nr. 134-510, Skærbæk Ferieby, Skærbæk, blev godkendt til høring i kommunalbestyrelsen den 30. oktober 2025 og sendt i høring den 4. november til den 13. januar 2026.

Under høringen indkom der bemærkninger fra Plan og Landdistriktsstyrelsen, hvilket har medført ændringer i plangrundlaget.

Screeningen af forslaget til lokalplan nr. 168-510 og kommuneplantillæg nr. 134-510 blev påklaget til Planklagenævnet i december 2025. Klagesagen er ikke afgjort endnu.

Sagsfremstilling

Skærbæk Ferieby vil gerne udvide overnatningskapaciteten og ønsker derfor at udvide Skærbæk Ferieby mod nord og nordvest for de eksisterende feriehytter.

Til formålet er forslag til lokalplan nr. 168-510 og kommuneplantillæg nr. 134-510 blevet udarbejdet. Planforslagene muliggør en udvidelse af hyttebyen med ca. 5.9 ha.

Lokalplanområdet består af den eksisterende Skærbæk Ferieby, som udgør den sydøstlige del af lokalplanområdet. Den nordlige og vestlige del, som inddrages til feriebyen, henligger pt. som landbrugsarealer.

Skærbæk Ferieby blev etableret i 2000 med oprindeligt 10 feriehuse. Feriebyen er løbende blevet udvidet med yderligere feriehuse, så der i dag er opført 101 feriehuse samt en service bygning med mødelokale mv. Skifle tilløb, der er et kommunevandløb, løber gennem lokalplanområdet.

Feriehusene i den eksisterende del af feriebyen er på 43-45 m² + hems og indeholder hver 6 sengepladser, køkken, bad og toilet. Der er desuden en delvist overdækket terrasse ved hvert hus. Husene er alle opført med facader af træ og rødt fibercementtag. Facaderne på de nyere huse fremstår ubehandlede mens de ældste er behandlet med en transparent træbeskyttelse i en lysbrun nuance. Udhæng, vinduer og døre mv. er behandlet med hvid farve. Arealerne mellem de eksisterende bygninger er tilsået med græs, og der er etableret grusveje og belysning rundt i området.

Skærbæk Ferieby er opført i tilknytning til Skærbækcentret, som er beliggende syd for feriehusene. Skærbækcentret blev opført i 1971 og er herefter løbende om- og udbygget i takt med centrets udvikling. I centret er der mødelokaler, svømmehal, bowlingcenter, sports- og aktivitetshaller, skydebaner, legeland, teatersal og kunstnerhus. På centrets sydlige udearealer

er der boldbaner, bålplads og grønne områder.

Efter dialog med Plan og Landdistriktsstyrelsen har man valgt at tilrette oprindelig forslag, hvorved området til store feriehuse er blevet lavet om til feriehytter på op til 80 m². Det nye forslag indeholder derfor ikke længere nogen store feriehuse. Lokalplanområdeafgrænsningen er ikke blevet ændret lige som formål og anvendelse forsat er det samme.

Lokalplanforslagets omfang bevirker, at det skal sendes i fornyet høring i 8 uger.

I forbindelse med første lokalplanforslag er der udarbejdet en screening, og det blev vurderet at lokalplanen ikke er miljøvurderingspligtig. Det vurderes at screeningsafgørelse ikke bliver påvirket af ændringer i det nye lokalplanforslag og screeningsafgørelsen fastholdes derfor. Screeningsafgørelsen blev påklaget og skal derfor afvente en klagenævnsafgørelse før forslaget til lokalplan og kommuneplantillæg endelig vedtages. Den fornyede høring af lokalplanforslaget og kommuneplantillægget kan dog foretages.

Lovgrundlag

Planloven

INDSTILLING

FAGCHEF FOR PLAN, KLIMA, BYUDVIKLING OG EJENDOMME INDSTILLER,

at forslag til lokalplan nr. 168-510 og kommuneplantillæg nr. 134-510 sendes i fornyet høring, og

at sagen videresendes til behandling i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 11. august 2026, pkt. 10:

Indstillingen anbefales.

BESLUTNING

Indstillingen anbefales.

Endelig godkendelse af miljøkonsekvensrapport for Vindmøllepark Emmerlev Repowering

Beslutningstema

Det skal i denne sag besluttes om miljøkonsekvensrapporten og §25 tilladelsen for Vindmøllepark Emmerlev Repowering kan endeligt godkendes efter afsluttet høring af udkastet til rapporten og tilhørende § 25-tilladelse.

Historik

Kommunalbestyrelsen fastsatte en ansøgningsfrist for anden runde af VE-projekter til den 16. december 2022. Der indgik 30 ansøgninger.

Kommunalbestyrelsen besluttede den 25. maj 2023 at prioritere 10 ansøgninger til kommunal planlægning, herunder projekt #20 (VE2023).

Klima-, Vækst-, og Udviklingsudvalget besluttede den 3. februar 2025 at godkende BESS-anlæg (Battery Energy Storage System) i tilknytning til vindmøllerne.

Teknik- og Miljøudvalget blev den 1. april 2025 orienteret om igangsætningen af høring for miljøkonsekvensrapporten for projektet.

Sagsfremstilling

Opsummering af høring

Den udarbejdede miljøkonsekvensrapport for projekt #20 (VE2023) har været i offentlig høring i perioden 21. maj til 1. juli 2025. Der er udarbejdet et høringsnotat, der er vedhæftet som bilag 4.

Der er i høringsperioden indgået tre høringssvar, alle fra offentlige instanser. Museum Sønderjylland og Forsvarsministeriets ejendomsstyrelse kommenterer begge, at rapporten tager hensyn til deres interesser, og har ingen bemærkninger. Det sidste høringssvar er fra Slots- og Kulturstyrelsen (SLSK), der gør opmærksom på UNESCO Vadehavet, og beder om, at miljøkonsekvensrapporten holder de relevante vurderinger i rapporten op imod Vadehavets UNESCO udpegnings grundlag (OUV - Outstanding Universal Value). På baggrund af høringssvaret er der udarbejdet og fremsendt det ønskede notat til SLSK. Styrelsen har den 23. april 2026 sendt svar retur, og bemærker at notatet er tilfredsstillende, og at de ikke finder behov for at orientere UNESCOs Verdensarvskomite om projektet. Notatet er vedhæftet som bilag 3.

Høringssvarene har ikke medført ændringer til miljøkonsekvensrapport eller § 25-tilladelse.

Projekt og miljøvurdering

Miljøkonsekvensrapporten har til formål at undersøge de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger, som sker i forbindelse med erstatning af de fire eksisterende vindmøller med fire nye og større vindmøller. Udover erstatningen af de fire vindmøller, er der behov for udskiftning af nettilslutningskablet som forbinder vindmøllerne til det kollektive net og går fra projektområdet til Højervej 1A, Højer (transformatorstationen) og derudover etablering af

BESS-anlæg i tilknytning til vindmøller og andet teknisk anlæg i projektet.

De fire eksisterende vindmøller er placeret på matrikel 559, Emmerlev Ejerlav, Emmerlev og har en totalhøjde på 66 meter. De nye møller opføres indenfor den gældende lokalplan 03.71.01 og kræver derfor ikke ny plangodkendelse. De eksisterende møller har en samlet effekt på 2,4 MW mens de nye møller vil have en samlet effekt på 7 MW.

Der er tale om et såkaldt "repowering" projekt, hvorfor der gælder særlige regler for miljøvurderingen af projektet. Det er altså udelukkende udvidelsen af projektet der miljøvurderes, frem for at miljøvurdere som var det nye møller der blev sat op. Da der er tale om nyt VE anlæg, som ville kræve lokalplan og kommuneplantillæg, men alene repowering af eksisterende møller, er der ikke foretaget vejledende afstemning i forbindelse med høringen. Godkendelsen af udvidelsen håndteres derfor igennem den krævede tilladelse i miljøvurderingsloven (§ 25).

Miljøkonsekvensrapporten (bilag 1), tilhørende bilag (bilag 2), notatet til Slots- og Kulturstyrelsen (bilag 5), et hørings notat (bilag 4) samt udkast til § 25-tilladelsen (bilag 3) er vedhæftet sagsfremstillingen. I miljøkonsekvensrapportens afsnit 2.5, s. 10- 17 kan findes resumé af de vurderede mulige påvirkninger.

Ud fra miljøkonsekvensrapportens undersøgelser og de givne vilkår i § 25-tilladelsen vurderes det at projektet Vindmøllepark Emmerlev Repowering kan udføres uden væsentlige indvirkninger på miljøet.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

VE-Tilladelsesprocesbekendtgørelsen

INDSTILLING

FAGCHEF FOR PLAN, KLIMA, BYUDVIKLING OG EJENDOMME INDSTILLER,

at miljøkonsekvensrapporten godkendes,

at § 25-tilladelse godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 11. august 2026, pkt. 11:

Indstillingen anbefales.

BESLUTNING

Indstillingen anbefales.

Tønnisgård, endelig vedtagelse Lokalplan nr. 209-740 og Kommuneplantillæg nr. 171-740

Beslutningstema

Det skal besluttet om Lokalplan nr. 209-740 og Kommuneplantillæg nr. 171-740 skal endelig vedtages.

Historik

Kommunalbestyrelsen besluttede den 26. marts 2026 at sende Lokalplan 209-740 og Kommuneplantillæg 171-740 i 8 ugers offentlig høring.

Kommunalbestyrelsen har i budgetaftale 2026-2029 prioriteret at støtte Tønnisgård som verdensarvscenter som en del af Tønder Kommunes strategiske udvikling.

A.P. Møller fonden har støttet projektet med en bevilling på 44 millioner kroner.

Sagsfremstilling

Naturcenter Tønnisgård ligger i en af Rømøs gamle kommandørgårde og udgør en vigtig del af formidlingen af Vadehavet og Rømøs kulturarv. Tønnisgård besøges året rundt af både lokale og turister. Med Vadehavets udpegning som nationalpark og UNESCO-verdensarv er interessen for naturcentret øget. Naturcenter Tønnisgård ønsker derfor både at renovere den eksisterende bebyggelse og udvide centret med en ny bygning, der samler funktionerne i et nyt Verdensarvscenter med plads til flere besøgende og nye faciliteter.

Lokalplanområdet omfatter et areal på ca. 1 ha og ligger på hver sin side af Hattesvej i et samlet bånd af bebyggelser og gårde mellem Havnebyvej og Hattesvej. Den østlige del af lokalplanområdet rummer den eksisterende og bevaringsværdige bebyggelse Tønnisgård, den vestlige del af lokalplanområdet omfatter en eng omgivet af beplantning.

Med lokalplanen ønskes den eksisterende bebyggelse Tønnisgård bevaret. Den nye bebyggelse som ønskes opført, skal tage afsæt i og fortolke Naturcenter Tønnisgårds kvaliteter og byggeskik og udføres med respekt for det omkringliggende landskab.

Lokalplanen fastsætter derfor bestemmelser for udformning og placering af den nye bygning samt udformning af det omgivende landskab. Herudover fastlægger lokalplanen bevaringsbestemmelser for den eksisterende, bevaringsværdige bebyggelse Tønnisgård.

Der er i den offentlige høringsperiode kommet tre bemærkninger til planerne. To af bemærkningerne har ledt til mindre ændringer i planerne.

En bemærkning er fra Kystdirektoratet, som gør opmærksom på, at de ikke er myndighed for diger i det planlagte område. Den bemærkning har ført til en rettelse, således at det fremgår, at Tønder Kommune er myndighed.

Ejendomsforeningen Tønnisgård er kommet med en række forslag til mindre ændringer i lokalplanen, som kan give større fleksibilitet i udmøntningen af planen. Bemærkningerne har medført, at LAR indskrives i delområde D3 og D4, at paragrafer vedrørende farvesætning er

præciserede, at der er tilføjet lyng som muligt materiale i mønningen, at der kan anlægges faste stier til shelterområde, at shelters må være maksimalt 10 m², samt at kreaturhegn om planområdet kan være op til 80 centimeter højt.

ØKONOMI

Planerne medfører afledte udgifter til infrastrukturudvidelser, som medtages til budgetlægning 2027-2028.

Lovgrundlag

Planloven

INDSTILLING

FAGCHEF FOR PLAN, KLIMA, BYUDVIKLING OG EJENDOMME INDSTILLER,

at Lokalplan nr. 209-740 og Kommuneplantillæg nr. 171-740 vedtages, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 11. august 2026, pkt. 12:

Indstillingen anbefales.

BESLUTNING

Indstillingen anbefales.

Vedtagelse af miljøkonsekvensrapport og § 25 tilladelse til cykelsti i Visby.

Beslutningstema

Det skal besluttet, om miljøkonsekvensrapport og § 25 tilladelse i forbindelse med miljøvurdering af etablering af cykelsti ad Høybergvej i Visby, kan endelig godkendes.

Historik

I oktober 2022 blev projektet om etablering af en cykelsti langs Høybergvej i Visby, politisk behandlet og projektering blev igangsat. Der var oprindeligt planlagt udførelse hen over sommeren 2023, men i forbindelse med projekteringen, blev der konstateret en større bestand af flagermus i området.

Idet der med etablering af cykelstien er behov for at fælde træer som potentielt kan huse flagermus, blev det besluttet, at projektet skulle undergå en fuld miljøvurdering, og dermed at der skal træffes afgørelse efter Miljøvurderingslovens § 25.

Et afgrænsningsnotat, som afgrænser indholdet af den miljøkonsekvensrapport, der ligger til grund for miljøvurderingen, har vist, at det alene er forhold vedrørende flagermus, der er relevant i forhold til miljøkonsekvensrapporten.

Et udkast til miljøkonsekvensrapport og § 25 tilladelse har været i offentlig høring i perioden 31. marts til 26. maj 2026. Der er indkommet ét høringssvar. Det er fra Visby Lokalråd, der ønsker vilde blomster langs cykelstien. Dette er indtænkt i projektet. Ellers ingen bemærkninger.

Sagsfremstilling

Sagen vedrører anlæg af en dobbeltrettet cykelsti langs sydsiden af Høybergvej i Visby, mellem Høybergvej 24 og Visby Station. I den forbindelse er det nødvendigt at fælde træer, der potentielt kan huse flagermus. Derudover er der ikke forhold, der har en sådan karakter, at de har en moderat eller væsentlig negativ påvirkning af miljøet. Flagermus er derfor det eneste forhold, der har krævet en miljøvurdering.

Der er udarbejdet et udkast til en miljøkonsekvensrapport, der belyser de emner, som fremgår af Tønder Kommunes afgrænsningsnotat. Rapporten er udarbejdet på baggrund af afgrænsningsnotatet og behandler de forhold, der potentielt kan påvirke miljøet, og hvordan påvirkningen afhjælpes. Udkastet til miljøkonsekvensrapporten har været i offentlig høring i perioden 31. marts til 26. maj 2026.

I anlægsfasen af cykelstien er der behov for at fælde/rydde træer i en 6 meters bræmme ind i kanten af skoven, og der vurderes som en mulig påvirkning, der kan gøre skade på områdets flagermusbestand. Derfor er der ultimo 2025 opsat 6 flagermuskasser, samt udskåret 6 erstatningsbo i ældre træer nær projektområdet. Derudover vil fældning/rydning af træer foregå i de anbefalede tidsvinduer omkring medio april til primo juni eller ultimo august til primo oktober.

Forvaltningen har, på baggrund af miljøkonsekvensrapportens anbefalinger, udarbejdet et

udkast til en § 25 tilladelse, der ligeledes har været i offentlig høring i samme periode.

Det er forvaltningens vurdering, at ved at imødegå de vilkår, der er sat i § 25 tilladelsen, og som er uddybet i miljøkonsekvensrapporten, vil etablering af cykelstien ikke medføre moderate eller væsentlige negative miljøpåvirkninger.

ØKONOMI

Den samlede anlægsbevilling er på 3.570.197 kr. og udgifter til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport m.v. er indeholdt i de bevilgede midler.

Lovgrundlag

Miljøvurderingsloven - herunder §§ 25 og 35
Habitatdirektivets artikel 12 vedr. beskyttelse af arter.

INDSTILLING FAGCHEFEN FOR TEKNIK OG MILJØ INDSTILLER,

at miljøkonsekvensrapport og § 25 tilladelse godkendes, og

at sagen sendes videre til behandling i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 11. august 2026, pkt. 13:

Indstillingen anbefales.

BESLUTNING

Indstillingen anbefales.

Anlægsbevilling og frigivelse af midler samt disponering af anlægsmidler til legeplads

Beslutningstema

I denne sag træffes beslutning om anvendelse af midler til etablering af legepladser, anlægsbevilling og frigivelse.

Historik

Der er i forbindelse med budgetforhandlingerne 2026 afsat en Legepladspulje på 1,5 mio. kr.

Udvalget behandlede sagen på udvalgsmødet den 2. juni 2026 og sendte her sagen tilbage til forvaltningen. Forvaltningen har efterfølgende udarbejdet en oversigt over alle kommunens eksisterende legepladser med relevant fakta, som værktøj til brug for udvalget prioritering af Legepladspuljen. Oversigten i enkelt format er vedlagt sagen og en mere detaljeret oversigt fremsendes udvalget. Der arbejdes endvidere på at gøre et understøttende kortmateriale tilgængeligt for udvalget.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har i arbejdet med at udmønte legepladsbevillingen haft fokus på legepladsudvikling for hele kommunen og har arbejdet sammen på tværs af forvaltningsgrene. Der er arbejdet videre med placeringer i Toftlund og Ballum.

1. Toftlund

Det nye Toftlund Sport- og Fritidscenter skal være et naturligt samlingspunkt for hele byen og lokalområdet. I forbindelse med etableringen af centeret klargøres de udvendige arealer til fremtidige funktioner og aktivitetsområder, som kan udvikles i takt med behov og muligheder.

Det er både centerets og byens vision at skabe et attraktivt og levende miljø, der fungerer som et mødested, både inde og ude, og som indbyder til aktivitet, leg, ophold og fællesskab året rundt på tværs af alder, interesser og funktionsniveau. Visionen er at skabe udendørs faciliteter, som understøtter både fysisk aktivitet, motorisk udvikling og socialt samvær. Området skal blandt andet kunne rumme aktiviteter som løb, balancebaner, trampoliner, klatrevægge, legeredskaber og andre bevægelsesaktiviteter, samtidig med at der etableres hyggelige opholdsrum og mødesteder for familier og generationer på tværs.

Arealerne skal være tiltalende og anvendelige for både børn, unge, voksne og seniorer, hvad enten det er børnehaver på tur, skoleklasser, der opholder sig mellem undervisning og fritidsaktiviteter, foreninger, der benytter faciliteterne, eller borgere, som ønsker motion, ophold eller socialt samvær i trygge og grønne omgivelser.

De udvendige områder skal samtidig understøtte centerets rolle som et moderne fritids- og aktivitetscenter, hvor organiserede og selvorganiserede aktiviteter kan eksistere side om side. Området skal være åbent, fleksibelt og indbydende, så det skaber liv omkring centeret hele dagen og året rundt.

Projektet skal bidrage positivt til sundhed, trivsel og fællesskab i lokalområdet og understøtte ambitionen om at gøre Toftlund Sport- og Fritidscenter til et aktivt og attraktivt samlingssted for hele kommunen. Samtidig ønskes der fokus på tilgængelighed, bæredygtige løsninger og robuste materialer, så området kan anvendes bredt og fungere som et attraktivt byrum i mange år frem.

Projektet kan etableres og sammentænkes med udearealer ved Toftlund Sport- og Fritidscenter, som Ejendomsservice i forvejen skal etablere. Det foreslås, at eventuelt prioriterede midler til udvikling af de udvendige aktivitets- og opholdsarealer indarbejdes i et kommende funktionsudbud for området.

Et funktionsudbud vil give mulighed for, at leverandører og rådgivere kan byde ind med helhedsorienterede og innovative løsninger med udgangspunkt i de overordnede visioner og funktioner for området. Dermed sikres der fleksibilitet i forhold til både design, materialevalg og konkrete aktivitetsløsninger, samtidig med at de ønskede funktioner og kvaliteter fastholdes.

2. Ballum

Formålet med projektet er at etablere en gynges eller et andet legeredskab, da der ikke er nogen legeplads i Ballum ved multihuset.

Området har i dag begrænsede rekreative tilbud til børn. Den eksisterende legeplads i nærheden er blevet fjernet, da den var nedslidt og ikke levede op til nutidige sikkerhedsstandarder. Ballum ønsker ikke en stor legeplads – måske blot et gyngestativ eller en rutebane.

Målgruppen er børn i alderen 0–12 år samt dagtilbud og skoler i nærområdet. Der etableres gynger (babygynges, fuglerede og klassiske gynger).

Den foreslåede placering er Ballum ved multihuset, som vurderes egnet på baggrund af nærhed til boligområder og institutioner samt god adgang til stisystemer. Herudover kan eksisterende beplantning integreres i designet.

3. Udvalget udpeger en lokation som forvaltningen arbejder videre med

ØKONOMI

Der er i budget 2026 afsat 1,5 mio. kr. på Anlæg nr. 1037, Legepladspulje, til forbedring af tilbud om legepladser i Tønder.

INDSTILLING

FAGCHEFEN FOR TEKNIK OG MILJØ INDSTILLER,

at udvalget peger på hvilke projekter, der skal arbejdes videre med,

at der af Legepladspuljen gives en anlægsbevilling på 1,5 mio. kr.,

at rådighedsbeløb på 1,5 mio.kr. frigives, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 2. juni 2026, pkt. 22:

Udvalget sendte sagen tilbage til forvaltningen. Forvaltningen laver ny indstilling til udvalgsmødet i august, der indeholder status på eksisterende legepladser i kommunen samt retningslinjer for fordeling af puljen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 11. august 2026, pkt. 20:

Udvalget besluttede at prioritere projekterne i Toftlund og Ballum samt at forvaltningen indhenter projektforslag på en ny legeplads i Løgumkloster, som præsenteres for udvalget på førstkommende udvalgsmøde.

Indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

BESLUTNING

Indstillingen anbefales.

Frigivelse af anlægsmidler til trafiksikkerhedsprojekter 2026

Beslutningstema

I denne sag træffes beslutning om frigivelse af anlægsmidler til trafiksikkerhedsprojekter i 2026

Historik

Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget besluttede den 14. april 2026 at prioritere følgende trafiksikkerhedsprojekter

- Fysisk opfølgning på skolevejsanalyse
- Et samlet projekt for Jejsing og Hostrup til tilpasning af hastighedsbegrænsning, anlæg af bump eller andet fartdæmpning og 2 minus 1 veje.
- Byporte på Arnumvej i Arrild
- Plantagevej i Tønder til omlægning af den vestlige sti til dobbeltrettet sti samt forbedringer af sikkerheden/synlighed ved fodgængerfelterne
- Undersøgelse af løsninger for krydsning Bredebrovej/Møllegade i Løgumkloster

Sagsfremstilling

De prioriterede trafiksikkerhedsprojekter omfatter:

Prioriteret trafiksikkerhedsprojekter i 2026	Kommunal udgift i 2026
1. Fysisk opfølgning på skolevejsanalyse, området Richtsensgade i Tønder	1,000 mio. kr.
2. Samlet projekt for Jejsing og Hostrup	1,500 mio. kr.
3. Byporte Arnumvej i Arrild	0,500 mio. kr.
4. Plantagevej i Tønder	0,600 mio. kr.
5. Undersøgelse af løsningsforslag for krydsning Bredebrovej/Møllegade i Løgumkloster	0,200 mio. kr.
I alt	3,800 mio. kr.

Forvaltningen foreslår, at der af Pulje til trafiksikkerhed, gaderenovering og kloakrenovering frigives en anlægsbevilling på 3,800 mio. kr. til de prioriterede trafiksikkerhedsprojekter.

ØKONOMI

På investeringsoversigten for 2026 er der en samlet pulje til trafiksikkerhed, gade- og kloakrenovering afsat 8,047 mio. kr.

INDSTILLING

FAGCHEF FOR PLAN, KLIMA, BYUDVIKLING OG EJENDOMME INDSTILLER:

at der gives en anlægsbevilling til projektering og anlæg af fem prioriterede trafiksikkerhedsprojekter på 3,8 mio. kr.,

at rådighedsbeløb på 3,8 mio.kr. frigives, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 11. august 2026, pkt. 22:

Indstillingen anbefales.

BESLUTNING

Indstillingen anbefales.

Ansøgning om støtte

Beslutningstema

Der skal tages stilling til ansøgning om støtte fra Zeppelin og Garnisonsmuseum Tønder.

Historik

Kommunalbestyrelsen har nedsat en politisk styregruppe for projektet Zeppelin Tønder. Bevillinger til projektet er behandlet i flere budgetforlig.

Nordeafonden har bevilliget 15,7 mio. kr. til landskabsprojektet. Bitten & Mads Clausen Fonden har bevilliget 2,5 mio. kr.

Sagsfremstilling

Zeppelin og Garnisonsmuseum Tønder har indsendt ansøgning om støtte til etablering og drift af museum.

Ansøgningen har ikke været behandlet i den politiske styregruppe for Zeppelin Tønder.

ØKONOMI

Der ansøges om 6 mio. kr. til etablering samt et årligt driftstilskud på 450.000 kr. årligt i 3 år samt 300.000 kr. årligt derefter.

INDSTILLING

KOMMUNALDIREKTØREN INDSTILLER,

at Økonomiudvalget beslutter, hvordan ansøgningen skal behandles.

BESLUTNING

Sagen oversendes til behandling i det nedsatte § 17, stk. 4-udvalg.

Underskriftsark

Beslutningstema

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

Sagsfremstilling

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert udvalgsmedlem underskrive digitalt ved at trykke "Godkend".

BESLUTNING

-